

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับประวัติ
คุณค่าของเรื่อง และลักษณะการแต่งหนังสือสุบินคำกาพย์ ฉบับที่กรมศิลปากรอนุญาต
ให้พิมพ์เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๘ อันจะเป็นแนวทางในการศึกษาเชิงวิเคราะห์วรรณกรรม
ลายลักษณ์เรื่องอื่น ที่ใช้เป็นสื่อในการสอนศาสนา และมีเนื้อเรื่องเป็นที่นิยมอย่างแพร่
หลายทั้งในภาคกลางและท้องถิ่น

ผลของการค้นคว้าวิจัย สรุปความรู้เกี่ยวกับหนังสือสุบินคำกาพย์ ได้ดังนี้

๑. การศึกษาประวัติของสุบินคำกาพย์

การศึกษาประวัติของสุบินคำกาพย์ ฉบับที่กรมศิลปากรอนุญาตให้พิมพ์เมื่อ
พ.ศ. ๒๕๐๘ นั้น สันนิษฐานได้ ๒ ประเด็นคือ

ก. ในคำนำที่มาของเรื่อง สรุปได้ว่า สุบินคำกาพย์ น่าจะได้รับอิทธิพล
ทางด้านเนื้อหาจาก สุบินสำนวนไต ซึ่งอาจแพร่มายังภาคกลางในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระ
พุทธยอดฟ้าจุฬาโลก

ข. ระยะเวลาที่แต่ง สรุปได้ว่า สุบินคำกาพย์ น่าจะแต่งในยุครัตน
โกสินทร์ตอนต้น แต่จะเป็นรัชกาลใดนั้นไม่อาจสันนิษฐานได้แน่นอน

๒. การวิเคราะห์คุณค่าของเรื่อง

การวิเคราะห์คุณค่าของเรื่อง สุบินคำกาพย์ สรุปได้ว่าวรรณกรรมเรื่อง
สุบินคำกาพย์ เป็นงานประพันธ์ที่มีความสมบูรณ์ในด้านเนื้อหา ด้วยเหตุผลประการ
ต่าง ๆ ดังนี้

ก. โครงเรื่องของสุบินคำกาพย์ นับเป็นโครงเรื่องที่มีเอกภาพ
กล่าวคือผู้แต่งได้สร้างเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่นำไปสู่แก่นของเรื่องคือ การเน้นคุณค่าของ
การบวชและสะท้อนหลักธรรมทางศาสนา นอกจากนั้นการสร้างความขัดแย้งระหว่าง

ตัวละครก็เป็นไปอย่างแนบเนียนและแม้กระทั่งการสร้างเหตุการณ์ประจวบเหมาะเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งก็ทำได้อย่างนุ่มนวล ด้วยการนำแนวคิดทางศาสนามาใช้อธิบายเหตุการณ์

ข. เรื่องสุบินคำกาพย์ นับว่าเหมาะสมในด้านที่เป็นวรรณกรรมสำหรับสอนเด็กหรือบุคคลระดับชาวบ้านให้เกิดความสนใจ เลื่อมใสในศาสนา พาตัวเข้าสู่ศาสนาด้วยการบวช รับสัพพะธรรมและเห็นคุณค่าไ้ด้วยตนเองในที่สุด

ค. เรื่องสุบินคำกาพย์ นับว่ามีความแตกต่างจากวรรณคดีไทยเรื่องอื่น ๆ เพราะมิได้แทรกสรรพนามที่เกี่ยวกับความรักคือ นารีปราโมทย์ จึงนับว่าเป็นวรรณกรรมทางศาสนาที่มีเนื้อหาอันบริสุทธิ์ มิได้สอดแทรกอารมณ์แห่งกามตัณหาอันเป็นกิเลสข้อยิ่งใหญ่ที่มีในมนุษย์ที่จะทำให้เกิดความมัวหมองในจิตใจ

ง. การสร้างตัวละครนับว่าน่าสนใจ กล่าวคือตัวละครเด่นในเรื่องสุบินคำกาพย์ นี้ มีทั้งลักษณะแบบฉบับและลักษณะที่มีความขัดแย้งในตัวเองปรากฏในตัวบุคคลคนเดียวกัน

จ. เรื่องสุบินคำกาพย์ สะท้อนวัฒนธรรมค่านิยมต่าง ๆ เช่น

๑. ค่านิยมประเพณีเกี่ยวกับชีวิต เช่น ประเพณีเกี่ยวกับการเกิด

ประเพณีการบวช และประเพณีทำศพ

๒. ค่านิยมวัฒนธรรมทางความคิดและความเชื่อ เช่น

ความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์

ความรักพวกพ้อง

ความเคารพผู้อาวุโส

การยกย่องอำนาจ

การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ความนิยมการสืบทอดอาชีพบรรพบุรุษ

ความนิยมให้บุตรมีเหย้าเรือนเมื่อถึงวัยอันสมควร

ความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องความฝัน

ความเชื่อในเรื่องบาปบุญและนรกสวรรค์

ความเชื่อในเรื่องเทพเจ้าและภูติผี

ความเชื่อในเรื่องโชคกลาง

๓. ในค่านิยมธรรมเนียมทางภาษา ในที่นี้ได้แก่ภาษาถิ่นภาคใต้ แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างทางด้านการใช้คำ และการใช้สำนวน ระหว่างภาษาภาคกลางและภาษาถิ่นภาคใต้

จ. เรื่องสุบินคำกาศย์ สะท้อนสภาพสังคมโดยให้ข้อมูลที่ชัดเจน เช่น การประกอบอาชีพ ความเป็นอยู่ของคนในสังคม ตลอดจนการปกครองในระบบ สมบูรณาญาสิทธิราช

ข. เรื่องสุบินคำกาศย์ สะท้อนคตินิยมในด้านต่าง ๆ เช่น

๑. หลักในการดำเนินชีวิตของเขาวงกต
๒. หลักการปฏิบัติตนของผู้นำ
๓. หลักการปฏิบัติตนของผู้ที่อยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ
๔. ความมีศีลธรรมของประชาชนในด้านต่าง ๆ
๕. หลักธรรมทางศาสนา เช่น ความไม่เที่ยงแท้ของสิ่งทั้งปวง

๓. การวิเคราะห์ลักษณะการแต่งเรื่องสุบินคำกาศย์

การวิเคราะห์ลักษณะการแต่งเรื่องสุบินคำกาศย์ สรุปได้เป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ก. สุบินคำกาศย์ มีลักษณะการดำเนินเรื่องเหมือนวรรณคดีโบราณทั่วไป คือเริ่มด้วยบทไหวศรั และเปิดเรื่องด้วยการกล่าวสรรเสริญพระมหากษัตริย์ และชมความเจริญรุ่งเรืองของบ้านเมือง จากนั้นดำเนินเรื่องไปจนจบ

ข. ในค่านิยมการใช้คำประพันธ์ สังเกตได้ว่าการใช้คำศัพท์แต่ละชนิดมีความเหมาะสมกับการสวดและลักษณะของเนื้อหา

ค. ในค่านิยมการใช้คำในบทประพันธ์ สังเกตได้ว่าการใช้คำเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมายและมีหลายลักษณะ เช่น การซ้ำคำ การแผลงคำ การใช้คำสัมผัส การใช้คำที่ทำให้เห็นภาพชัดเจน การใช้คำที่มีจังหวะลีลาเหมาะสมกับอารมณ์ของตัวละคร

ตลอดจนการใช้คำศัพท์ทางศาสนาซึ่งนับว่ามีความกลมกลืนกับเนื้อหาและสะท้อนภาพ
และอารมณ์ของตัวละครได้อย่างชัดเจน

ง. ในด้านการใช้โวหารต่าง ๆ สังกัดได้ความทั้งโวหารเชิงบรรยาย
เชิงพรรณนา และเชิงเทศนา

จ. ในด้านการใช้ภาพพจน์เปรียบเทียบไม่ใคร่เด่นนัก ไม่มีลักษณะแหวกแนว
โลดโผนเท่าใดนัก ภาพพจน์เปรียบเทียบที่ใช้มากคือภาพพจน์แบบอุปมา

ขอเสนอแนะ

เนื่องจากผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาเชิงวิเคราะห์วรรณกรรมเรื่อง
สุบินคำกาพย์ ฉบับที่กรมศิลปากรอนุญาตให้พิมพ์เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๕ เพียงเล่มเดียว
ผู้วิจัยพบว่าวรรณกรรมเรื่องสุบินคำกาพย์นี้เป็นหนังสือกลอนสวดที่มีเนื้อหาเป็นที่นิยม
อย่างแพร่หลาย ปรากฏในรูปแบบอื่น ๆ เช่น นิทาน แหล่งประกอบการเทศน์

นอกจากนี้ยังมีหนังสือสุบินคำกาพย์ หรือ สุบินกลอนสวด อีกหลายสำนวน ดังที่ผู้วิจัย
ได้รวบรวมข้อมูลไว้อย่างสังเขป ในภาคผนวกว่าด้วยความนิยมเรื่องสุบิน ดังนั้นผู้ที่
มีความสนใจในวรรณกรรมเรื่องนี้อาจค้นคว้าวิจัยเพิ่มเติมได้อีกโดยอาจศึกษาคนควา
หนังสือเรื่องสุบินในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเจาะลึก เช่น อาจเปรียบเทียบความแตกต่าง
ทางด้านเนื้อเรื่อง สำนวนภาษา หรืออาจสืบสาวถึงที่มาของหนังสือเรื่องสุบิน แต่ละ
สำนวนซึ่งจะทำให้สันนิษฐานถึงระยะเวลาที่แต่งเรื่องสุบินได้แน่นอนชัดเจนขึ้น

นอกจากนี้เนื่องจากยังมีวรรณกรรมกลอนสวดอีกหลายร้อยเรื่องที่หอสมุด
แห่งชาติเก็บรักษาไว้ ดังนั้นผู้ที่สนใจในวรรณกรรมประเภทนี้อาจศึกษาเชิงวิเคราะห์
วรรณกรรมกลอนสวดเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งจะทำให้วรรณกรรมประเภทนี้เป็นที่รู้จัก
แพร่หลายมากขึ้น